سالروز آزادی خرمشهر
روز مقاومت، ایثار و پیروزی گرامی باد

جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
شنبه ۳ خرداد ۱۴۰۴ - ۲۶ ذی‌القعده ۱۴۴۶
سال بیست‌وهفتم - شماره ۷۳۱۲ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

واکنش فرماندهان ارشد نیروهای مسلح به تهدید رژیم صهیونیستی

صهیونیست‌ها حماقت کنند ویران خواهند شد

صفحه ۲

کندی مذاکرات بر لبه خط قرمزها

دور پنجم مذاکرات ایران و امریکا در رم ایتالیا در میانه اختلافات دو طرف برسر غنی‌سازی، کندتر از دورهای قبلی ادامه یافت. مذاکرات غیرمستقیم ایران و امریکا، ظاهراً برای دور ششم نیز ادامه خواهد یافت ولی به نظر می‌رسد خوش‌بینی سابق بر آن حاکم نیست

عراقچی: مذاکرات به‌مراتب پیچیده‌تر از آن است که بتوان در دو یا سه جلسه به نتیجه نهایی رسید، اما همین که اکنون گفت‌وگوها در مسیر معقولی قرار گرفته‌اند، خود نشانه‌ای از پیشرفت است

دور پنجم مذاکرات ایران و امریکا در رم ایتالیا در میانه اختلافات دو طرف برسر غنی‌سازی، کندتر از دورهای قبلی ادامه یافت. مذاکرات غیرمستقیم ایران و امریکا، ظاهراً برای دور ششم نیز ادامه خواهد یافت ولی به نظر می‌رسد خوش‌بینی سابق بر آن حاکم نیست. استیو ویتکاف، نماینده ترامپ، زودتر از دیگران از اتاق مذاکره بیرون رفت و وزیر امور خارجه ایران گفته که مذاکرات به‌مراتب پیچیده‌تر از آن است که بتوان در دو یا سه جلسه به نتیجه نهایی رسید، هرچند که عراقچی این را هم رد نکرده که در یکی دو جلسه آینده بتوان به راهکارهایی دست یافت که زمینه‌ساز پیشرفت مذاکرات باشد.

به گزارش «جوان»، مذاکرات هسته‌ای ایران و امریکا برخلاف دفعات قبل، روی دور کند افتاده و دیگر مثل چهار دور قبلی، نمی‌توان درباره خوش‌بینی به نتیجه‌بخشی آن صحبت کرد. عصر دیروز استیو ویتکاف، سرپرست تیم امریکایی مذاکره‌کننده در رم، زودتر از دیگران محل مذاکره را ترک کرد و همین باعث شد که حدس و گمان‌ها درباره به دست‌انداز افتادن مذاکرات تقویت شود. رویترز گزارش کرد که ویتکاف به دلیل موضع سرسختانه ایران درباره غنی‌سازی میز مذاکرات را ترک کرده و حتی برخی منابع هم گفتند که مذاکرات بین امریکا و ایران در آستانه شکست است و ویتکاف با عصبانیت از مذاکرات در رم خارج شده است. تا زمان تنظیم این گزارش، مقام‌های امریکایی موضع رسمی خودشان را درباره دور پنجم اعلام نکرده‌اند، ولی از موضع‌گیری طرف ایرانی می‌توان به مختصاتی از وضعیت مذاکرات دست پیدا کرد. بدر البوسعیدی، وزیر خارجه عمان اولین نفری بود که درباره فضای دور پنجم مذاکرات صحبت کرد و ترجیح داد از عبارت «مقداری پیشرفت، اما بدون نتیجه‌گیری نهایی» برای آن استفاده کند. او گفته است: «امیدواریم در روزهای آینده مسائل باقی‌مانده را روشن کنیم تا بتوانیم به سوی هدف مشترک دستیابی به توافقی پایدار و محترمانه پیش برویم.»

عباس عراقچی، وزیر خارجه گفته که «مذاکرات به‌مراتب پیچیده‌تر از آن است که بتوان در دو یا سه جلسه به نتیجه نهایی رسید» ولی گفت که «همین که اکنون گفت‌وگوها در مسیر معقولی قرار گرفته‌اند، خود نشانه‌ای از پیشرفت است.» وزیر خارجه ایران گفته که حالا امریکایی‌ها «برداشت روشن‌تری» از «مواضع جمهوری اسلامی ایران» دارند؛ موضعی که نشان می‌دهد او احتمالاً موضع ایران درباره غنی‌سازی را با زبان صریح‌تری به طرف امریکایی منتقل کرده است: «این دور یکی از حرفه‌ای‌ترین ادوار مذاکراتی بود که تاکنون داشته‌ایم. ما بار دیگر مواضع و اصول جمهوری اسلامی ایران را در خصوص مذاکرات بیان کردیم. مواضع ما کاملاً روشن است و بر آن ایستادگی داریم.» در حالی که از گفته‌های وزیر خارجه ایران می‌توان حدس زد که دو طرف به اختلاف خورده‌اند، ولی به گفته عراقچی طرف عمانی «پیشنهادهایی برای رفع موانع» در مذاکرات ارائه کرده که «احتمال دستیابی به پیشرفت را تقویت کرده است.» وزیر خارجه ایران گفت: «امیدواریم در یکی دو جلسه آینده بتوان به راهکارهایی دست یافت که زمینه‌ساز پیشرفت مذاکرات باشد.» عراقچی ادامه داد: «روی ایده‌های مختلفی بحث شد. ایشان پیشنهاداتی داشتند که قرار شد بررسی‌های کارشناسی بیشتری از سوی دو طرف روی آنها انجام و به پایتخت‌ها منتقل شود، بدون اینکه فعلاً هیچ تعهدی برای هیچ‌یک از طرفین ایجاد شود.» بقایی نیز با تأیید پیشنهادهایی که طرف عمانی مطرح کرده، گفت: «وزیر خارجه عمان برای عبور از موانع، راهکارها و ایده‌هایی پیشنهاد کرده بود که رئوس و محورهای آنها در این دور مورد بررسی قرار گرفت. قرار شد به موازات بررسی بیشتر در پایتخت‌ها، وزیر خارجه عمان کار روی جزئیات ایده‌های پیشنهادی را ادامه داده و برای بررسی‌های تکمیلی در اختیار دو طرف قرار دهد. زمان و مکان دور بعدی مذاکرات متعاقباً تعیین و اعلام خواهد شد.» به گفته بقایی «مذاکرات در فضایی آرام و حرفه‌ای» برگزار شده است. رویترز گزارش کرده که مذاکرات ایران و امریکا ادامه پیدا می‌کند و عمان زمان و مکان دور بعدی را اعلام خواهد کرد. پایگاه خبری آکسیوس نوشت: «مذاکره‌کننده ارشد امریکا پیش از مذاکره با ایران با وزیر امور راهبردی اسرائیل و رئیس موساد دیدار کرده است.» آکسیوس از قول بدر البوسعیدی، وزیر امور خارجه عمان نوشته که مذاکرات روز جمعه با «پیشرفت‌های جزئی اما نه قطعی» به پایان رسید.

بقیه در صفحه ۱۵

سرمقاله

چراغنی‌سازی خط قرمز است؟

محمد جواد اخوان
مدیرمسئول

در طول دو دهه مذاکره هسته‌ای میان ایران و غرب، یکی از مهم‌ترین نقاط مورد اختلاف در موضوع «غنی‌سازی اورانیوم» بوده است، اما غنی‌سازی چرا تا این اندازه مورد مناقشه طرفین است؟

در فناوری هسته‌ای که سال‌ها است موردتوجه بشر قرار گرفته است، «چرخه تولید سوخت اتمی» رکن کلیدی تلقی می‌شود و به کشوری به‌معنای واقعی هسته‌ای گفته می‌شود که صفر تا صد این فرایند را در اختیار داشته باشد. در این چرخه که از استخراج عنصر اورانیوم از معادن آغاز می‌شود و حتی تا بازفرآوری آن استمرار می‌یابد، مهم‌ترین مرحله «افزایش غنای اورانیوم» به‌منظور آماده‌سازی آن برای تولید انرژی است. به‌بیان‌دیگر هسته‌ای بودن در گرو داشتن چرخه کامل سوخت هسته‌ای و چرخه کامل سوخت هسته‌ای منوط به توان غنی‌سازی صنعتی است.

یکی از دلایل این موضوع سطح پیشرفته بودن سانتریفیوژهای غنی‌سازی است که برای رسیدن به محصول باید از دقت و کیفیت خاصی برخوردار باشند و در واقع پیچیده‌ترین قطعه زنجیره تولید سوخت هسته‌ای، غنی‌سازی است. البته غنی‌سازی با سطوح و درصدهای مختلفی انجام می‌گیرد که محصول هر سطح کاربردهای مختلفی دارد. غنای پایین (تا ۵درصد) عمدتاً به‌منظور تولید برق اتمی، غنای متوسط (تا ۲۰درصد) با کاربری تولید رادیوایزوتوپ‌ها در پزشکی و کشاورزی، غنای بالاتر (تا ۶۰درصد) قابل بهره‌برداری در وسایل پیشرفته‌ای چون زیردریایی و غنای ۹۰درصد به بالا با کاربری‌های نظامی است.

اما دلیل اصرار ایران بر حفظ حق غنی‌سازی و تلاش امریکایی‌ها برای انکار آن چیست؟

اصلی‌ترین دلیل در واقع همان نقش کلیدی این قطعه در زنجیره گسترده تولید سوخت است. اگر کشوری قدرت و امکان غنی‌سازی نداشته باشد، عملاً به این معناست که کل این چرخه را در اختیار ندارد. خصوصاً کشور مستقلی چون ایران که در مدار وابستگی به قدرت‌های بزرگ قرار ندارد و طبیعتاً ممکن است به دلایل سیاسی از دریافت سوخت اتمی آماده مصرف محروم بماند. در این صورت حتی ساخت نیروگاه‌های متعدد اتمی هم کمکی به کشور نخواهد کرد و حتی ممکن است به دلیل خلف وعده تأمین‌کنندگان خارجی سوخت، کلی فرایندهای هسته‌ای کشور حتی در زمینه‌هایی چون پزشکی هسته‌ای و کشاورزی بلااستفاده بماند.

از منظری دیگر قدرت غنی‌سازی اتمی، نوعی ابزار موازنه‌ساز برای ارتقای قدرت ملی نیز به شمار می‌آید. هرچند جمهوری اسلامی ایران متکی به مبانی دینی خود کاربرد تسلیحات کشتار جمعی و از جمله آن سلاح هسته‌ای را ممنوع می‌داند، اما دلیلی ندارد از فناوری هسته‌ای به‌عنوان یک رکن بازدارنده و اقتدارآفرین برای خود بهره نگیرد. اگر فناوری هسته‌ای به‌عنوان یک مؤلفه قدرت ملی تلقی شود که در دنیای امروز این‌گونه هست، غنی‌سازی به‌عنوان دال مرکزی آن، به ابزاری اساسی برای تنظیم‌گری سطح این قدرت و مواجهه با دشمنان و رقبای سیاسی تبدیل شده است.

برای مثال امریکا از قدرت اقتصادی و سیاسی خود برای اعمال تحریم‌های مختلف علیه ایران استفاده می‌کند و حتی کشورهای دیگر را نیز وادار به تبعیت از این تحریم‌ها می‌کند. جمهوری اسلامی ایران برای به چالش کشیدن این تحریم‌ها و منصرف کردن عامل وضع‌کننده آنها به ابزاری چون غنی‌سازی نیاز دارد. این ابزار در عین حال، رفتار طرف مقابل را نیز تنظیم می‌کند. اصلاً یکی از دلایل اصرار امریکایی‌ها برای محروم کردن ایران از این حق آن است که در صورت خلف وعده مجدد امریکایی‌ها، دست ایران برای اقدام متقابل مؤثر خالی باشد.

امریکایی‌ها دنبال توافق بدی هستند که هر وقت لازم باشد بدون هزینه از آن عبور کنند، اما توافقی خوب است که زمینه‌های التزام طرفین در درون آن پیش‌بینی شده باشد. پس‌از آنکه ترامپ برجام را پاره کرد، آنچه دست ایران را پر نگاه می‌داشت، قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران» بود که با دو ابزار افزایش سطح غنی‌سازی و تنظیم سطح و نوع همکاری ایران با آژانس، به سود ایران موازنه ایجاد کرد و همین امر امریکایی‌ها را چه در دوره بایدن و چه اکنون ناچار به مذاکره کرده است.

بنابراین غنی‌سازی علاوه بر آنکه حق طبیعی هر یک از کشورها است، تضمین‌کننده تأمین اطمینان‌بخش سوخت هسته‌ای برای ما و درعین‌حال تضمین‌کننده بقای هر نوع توافقی نیز است. اگر فرضاً توافقی شکل بگیرد، این توافق برای بقا نیازمند تصریح بر حق غنی‌سازی در آن است، چراکه با توجه به خلف وعده سابق در طرف غربی، بدون غنی‌سازی، موازنه‌ای شکل نخواهد گرفت که ضامن بقای تفاهم و توافق باشد.

خرمشهرهای فتح‌نشده!

مهدی مولایی

آقایان، فتح خرمشهرها به چند گرامیداشت و همایش و پوستر میسر نمی‌شود. مردم هنوز همان مردم سال ۶۱ هستند و خدا هنوز همان خدای سال ۶۱. با همتی بلند و کوششی جهادی، در فکر درانداختن سوم خرداد دیگری باشید که خرمشهرهای فتح‌نشده هنوز بسیار است!

فتح خرمشهرهای جدید

سیدعبدالله متولیان

گفت‌وگوی «جوان» با یک رزمنده حاضر در عملیات الی‌بیت‌المقدس

کلاهخودهای رهاشده سندشکست دشمن در خرمشهر بود

علیرضا محمدی | دبیر گروه ایثار و مقاومت

امتداد «سوم خرداد» تا امروز و فرداها

فاطمه بصیری

سوم خرداد فتح‌الفتوح امام راحل(ره)

حسین عبداللهی‌فر

صفحات ۲، ۳، ۶ و ۷

انفجار نفرت از جنایات غزه در قلب واشینگتن

صفحه ۱۵

محبت و خدمت صادقانه «مالک» را ماندگار کرد

معصومه محرمی

دکتر زهرا کوهی مدیرکل اداره کل امور زنان و خانواده در دوره استانداری شهید دکتر مالک رحمتی و مشاور وی، در گفت‌وگو با «جوان»: آنچه در چهارماه تعامل با ایشان تجربه کردم، این بود که خیلی علاقه داشتند تا استعدادهایی را که در اطرافیانشان می‌دیدند، ارتقا دهند. در جلسه اول از من خواستند که در استانداری و استان، بانوان توانمند و شاخص را به ایشان معرفی کنم. بنده شروع به شناسایی بانوان توانمند در فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها، دستگاه‌های اجرایی و نیز فعالین مردمی کرده و قابلیت‌های افرادی را که می‌توانستند در پست‌های مدیریتی انجام وظیفه کنند، لیست کردم.

در حال تجمیع لیست بودم که یک روز دکتر رحمتی به بنده گفتند: «خانم دکتر! چرا کاری را که به شما سپردم، انجام ندادید!». حتی شوخی کردند: «نمی‌خواهید لیست بدهید، تا ما بانوان کاربلد را بشناسیم!» | صفحه ۹

نابرابری درآمدی در ایران از غول‌های اقتصادی کمتر است

گزارش توسعه انسانی ۲۰۲۵ سازمان ملل متحد با بررسی ضریب جینی ۱۶۱ کشور، ایران را در جایگاه ۷۷ جهان قرار داده است و نشان می‌دهد نابرابری درآمدی در کشورمان از ۸۴ کشور، از جمله غول‌های اقتصادی مانند امریکا و چین کمتر است. ضریب جینی ایران با ثبت عدد ۳۴/۸ در بازه ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳، نه‌تنها از بسیاری از کشورهای صنعتی پیشی گرفته، بلکه همتراز با ایتالیا قرار دارد | صفحه ۴

بانک‌ها با سختگیری، تسهیلات فرزندآوری را از کار انداختند

فرزندخواری بانک‌ها!

قانونگذار در سال‌های اخیر قوانین متعددی در حوزه حمایت از ازدواج و فرزندآوری تصویب کرده است؛ از وام‌های فرزندآوری گرفته تا تسهیلات خرید مسکن، اما در عمل، اجرای این وعده‌ها با سد بزرگ نظام بانکی، دیوان‌سالاری خفه‌کننده و نبود زیرساخت اقتصادی مواجه شده است. حال سؤال اینجاست: تا کی قرار است شعار جمعیت بدهیم اما کاری نکنیم برای آنکه نسل بماند | صفحه ۱۲

یادداشت اقتصادی

وحید عظیم‌نیا | دبیر گروه اقتصادی

آزمون پیوست ۱۴

«پیوست ۱۴» عنوان فرمی اداری بود که ماه‌ها به یکی از شروط بانک مرکزی برای رفع تعهد ارزی واردکنندگان کالاهای اساسی بدل شده بود. طبق این شرط، واردکننده باید تأییدیه‌ای از وزارت جهاد کشاورزی دریافت می‌کرد که در آن تصریح شده باشد کالا با نرخ مصوب و در شبکه توزیع رسمی توزیع شده است. حالا بانک مرکزی در بخشنامه‌ای جدید، از این شرط عقب‌نشینی کرده است، اما آیا این تصمیم به‌معنای گشایش واقعی است یا تنها تغییری صوری است که مسئولیت را از دوش یک نهاد برداشته و بر دوش دیگری انداخته؟ | صفحه ۴

یادداشت اجتماعی

مهسا گربندی | خبرنگار گروه اجتماعی

شهریه‌های پنهان قانون در ابهام!

باز هم همان خبر همیشگی؛ اینکه هیچ مدرسه‌ای حق ندارد کارنامه دانش‌آموز را در ازای دریافت پول و شهریه گرو نگه دارد، اما والدینی که فرزندشان را به مدرسه می‌فرستند، به خوبی می‌دانند که این جمله، بیشتر از آنکه یک قانون اجرایی باشد، تبدیل به یک شعار توخالی شده‌است. آنها، هر سال در فصل دریافت کارنامه، با درخواست غیررسمی پرداخت پول مواجه می‌شوند. اگر هم اعتراض کنند، ممکن است با تأخیر در ارائه کارنامه روبه‌رو شوند یا حتی برخوردهایی را تجربه کنند که نمی‌خواهند | صفحه ۳

یادداشت حوادث

حسین فصیحی | دبیر گروه حوادث

کاهش آمار سرقت با تزریق آرامبخش

رئیس پلیس تهران گزارش داده میزان سرقت در پایتخت ۱۶ درصد کاهش داشته‌است. فعال‌تر شدن پلیس در جریان مبارزه با سرقت مثل آرامبخش عمل می‌کند و می‌تواند منجر به کاهش مقطعی آمار وقوع سرقت شود، اما این روند مقطعی است و با برداشته شدن فشار پلیس شدت سرقت دوباره به تنظیمات کارخانه برمی‌گردد. دولتمردان مدام در قاب رسانه‌ها ظاهر می‌شوند و از گشایش‌ها حرف می‌زنند، اما معلوم نیست گشایش‌های موردنظرشان کجای کره خاکی اتفاق می‌افتد | صفحه ۱۴

یادداشت ورزشی

دنیا حیدری | خبرنگار گروه ورزشی

آغاز خوب و مسیر سخت VAR

کمک‌داور ویدئویی در نخستین سال حضورش در لیگ برتر فوتبال ایران نتوانست انتظارات را برآورده کند، با وجود این مرادی، رئیس دپارتمان داوران فدراسیون فوتبال به کارگیری VAR در سال نخست را مثبت ارزیابی می‌کند و استفاده از آن را در ۱۳۸ بازی از ۲۴۰ بازی رؤیایی می‌خواند. البته کمک‌داور ویدئویی بی‌تأثیر هم نبود و در برخی بازی‌ها به تصمیم‌گیری دقیق‌تر داوران کمک کرد، اما در مواردی هم شاهد اشتباهات داوری با وجود VAR بودیم | صفحه ۱۳

۱۶

تولید ۱۵ اثر سینمایی با محوریت شهدای شاخص استان‌ها

سردار عبدالرضا آزادی، رئیس سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه و بسیج: سالانه به‌طور میانگین ۳۵۰ عنوان کتاب در حوزه ادبیات دفاع مقدس توسط مراکز حفظ آثار سپاه و بسیج منتشر می‌شود که بخش قابل‌توجهی از آنها آثار فاخر در قالب داستان، رمان یا خاطره‌نگاری مستند هستند. همچنین حدود دو برابر این تعداد آثار مستند و فیلم تولید می‌شود و استان‌ها نیز در حوزه انیمیشن و بازی‌های رایانه‌ای وارد عمل شده‌اند

۱۵

«فرودگاه بن‌گوریون» در سیبل موشک‌های بالستیک یمن

با تداوم حملات اسرائیل به غزه، جنبش انصارالله یمن نیز در حمایت از مردم فلسطین مواضع استراتژیک در سرزمین‌های اشغالی را گسترش داده و این روزها فرودگاه بن‌گوریون به سیبل موشک‌های یمنی تبدیل شده است. سخنگوی نیروهای مسلح یمن روز جمعه تأکید کرد که یک عملیات نظامی ویژه را علیه فرودگاه بن‌گوریون در منطقه اشغالی یافا با استفاده از موشک بالستیک مافوق صوت انجام داده‌اند. به گفته سریع، این موشک با موفقیت به هدف اصابت کرده و موجب فرار میلیون‌ها صهیونیست به پناهگاه‌ها و توقف فعالیت‌های فرودگاه شده است

۳

نسخه پیچی آنلاین در ایستگاه آخر

زهرا چیذری | خبرنگار گروه اجتماعی

انگار کش و قوس‌ها و به نوعی نبرد میان سکوهای توزیع آنلاین دارو و داروسازها و سازمان غذا و دارو به مراحل پایانی خود نزدیک می‌شود! حالا رئیس سازمان غذا و دارو از تدوین و نهایی‌شدن ضوابط فروش اینترنتی دارو خبر داده و گفته ضوابط فروش اینترنتی دارو در آستانه ابلاغ است. البته که این نخستین‌باری نیست که سازمان غذا و دارو وعده ابلاغ این ضوابط را داده اما شاید این بار در تنگنای بالا گرفتن انتقادات فعالان این حوزه و طرح شدن بحث‌های انحصارگرایی در آینده نزدیک شاهد ضابطه‌مندشدن فروش آنلاین دارو باشیم